

Kitab Daniel - Nomer Pitung Puluh Telu

Mbedhahaké Paralel Sajarah: Pangapusané Jeroboam lan Ujian Imaning Gerakan Adventist

Jeff Pippenger

2024-02-06

Karajan sisih lor lan sisih kidul kasebar ana ing sangisoring bebenduné Allah sajrone rong éwu limang atus rong puluh taun, minangka panggeneping prajanjian kang kasirep ing Leviticus rong puluh lima lan rong puluh enem. Patang puluh enem taun ing antarané pungkasaning bebendhu kang kapisan lan kang pungkasan mau nggambarake panglumpuké kaloro karajan mau dadi siji karajan, yaiku Israèl modhèren rohani, ing taun 1844.

Panglumpuké kaloro bangsa mau digambarake déning loro tongkat kang digandhèng dadi siji déning Ézèkiel lan loro suket kang diklumpukaké déning randha saka Zarefat ana ing carita Élia. Ing tanggal 22 Oktober 1844, sejarah kenabian karajan sisih lor lan sisih kidul rampung, lan kanthi mangkono ngulang manèh sejarah wiwitané kaloro karajan mau.

Yerobeam netepaké sawijining sistem pangibadah palsu ana ing karajan sisih lor supaya nyegah para kawulané lelungan menyang Yehuda lan ngabekti marang Allah ana ing pasamuwan suci ing Yerusalem.

Lan Yerobeam ngandika ing sajroning atiné, “Saiki karajan iki mesthi bakal bali marang brayaté Dawud: manawa bangsa iki munggah kanggo saos kurban ana ing padalemané Pangéran ing Yérusalèm, mesthi atiné bangsa iki bakal malih bali marang gustiné, yaiku Réhabéam raja Yehuda; banjur aku bakal dipatèni, lan wong-wong mau bakal bali marang Réhabéam raja Yehuda.” Mulané Sang Prabu banjur rembugan, lan damel anak sapi loro saka emas, sarta ngandika marang wong-wong mau, “Kowé kakehan manawa kudu munggah menyang Yérusalèm: lah iki allah-allahmu, hé Israèl, kang wus ngirid kowé munggah saka tanah Mesir.” Banjur siji dipasangaké ana ing Bètèl, lan sijiné dilebokaké ana ing Dan. Lan prakara iki dadi dosa; awit bangsa iku padha lunga nyembah ana ing ngarepé sing siji, nganti tekan Dan. Panjenengané uga damel padaleman ing panggonan-panggonan dhuwur, lan ngangkat imam-imam saka golongan wong cilik, kang dudu saka trahé Lewi. Lan Yerobeam netepaké sawijining pésta ing sasi kaping wolu, ing dina kaping limalas ing sasi iku, padha kaya pésta kang ana ing Yehuda, lan piyambakipun saos kurban ana ing mesbèh. Mangkono kang ditindakaké ana ing Bètèl, saos kurban marang anak-anak sapi kang wus didamelé; lan ana ing Bètèl panjenengané mapanaké imam-imam kanggo panggonan-panggonan dhuwur kang wus didamelé. Mangkono panjenengané saos kurban ana ing mesbèh kang wus didamelé ing Bètèl, ing dina kaping limalas ing sasi kaping wolu, yaiku ing sasi kang dipikiraké déning atiné dhéwé; lan netepaké sawijining pésta kanggo bani Israèl; lan panjenengané saos kurban ana ing mesbèh, sarta ngobong menyan. 1 Para Raja 12:26–33.

Sistem pangibadahe mau minangka pralambang Katulikisme (paganisme), amarga kaya dene ing pambrontakané Harun, sistem iku ngadegaké sawijining reca kanggo lan saka

kéwan galak mau. Loro reca pedhèt iku digawé saka emas, minangka pralambang Babilon. Reca-reca mau dipasrahaké marang para déwa ing Mesir, kang diakoni kaya dene Harun biyèn uga ngaku; yaiku “para déwa sing wus nggawa wong-wong mau metu saka tanah Mesir.” Panjenengané yasa loro misbyah ing rong kutha, kang manawa dipirsani bebarengan makili gabungan greja (Betel) lan nagara (Dan). Misbyah-misbyah iku minangka tandhingan palsu saka misbyah sejati, yaiku Kristus, kaya dene Katulikisme uga ngakoni yèn dhèwèké iku wakil Kristus ing bumi. Panjenengané ngangkat sawijining kaimaman kang rusak, kaya para imam ing Katulikisme. Panjenengané milih sawijining dina kanggo pangibadahé kang kanthi cetha béda saka dina-dina riyaya Allah kang sejati, mangkono makili pasulayan bab dina pangibadah kang sejati lan kang palsu.

Nalika ngresmekaké sistem pangibadah palsuné, Gusti Allah ngutus sawijining nabi saka Yehuda kanggo ngecam sistem pangibadah tandhingan kang digawéné.

Lan lah ana wonging Allah teka saka Yehuda marga saka pangandikaning Pangeran marang Bethel; lan Yerobeam lagi jumeneng ana ing sandhinging misbyah arep ngobong menyan. Wong mau banjur nguwuh marang misbyah iku marga saka pangandikaning Pangeran, pangandikane: Hé misbyah, misbyah, mangkene pangandikane Pangeran: Lah, bakal lair sawijining anak tumrap brayaté Dawud, Yosia jenengé; lan ing sadhuwuré kowé dhèwèké bakal nyaosaké para imam ing papan-papan luhur sing ngobong menyan ana ing sadhuwuré kowé, lan balung-balung manungsa bakal diobong ana ing sadhuwuré kowé. Lan ing dina iku uga dhèwèké maringi pratandha, pangandikane: Iki pratandha kang wis dipangandikakaké déning Pangeran; lah, misbyah iku bakal pecah, lan awu kang ana ing sadhuwuré bakal tumpah metu. 1 Para Raja 13:1-3.

Nabi saka Yehuda mratelakaké sawijining wangsit kang dumadi saka telung pérangan, sing nandhani lairé raja Yosia ing tembé. Panjenengané mènèhi pratélan yèn Yosia bakal nyembelèh para imam duraka sing nyambut gawé ana ing misbyah palsu iku, lan yèn Yosia uga bakal ngobong balung-balungé manungsa ana ing misbyah iku dhéwé. Panjenengané uga maringi Yérobéam sawijining tandha, yaiku yèn misbyahé Yérobéam bakal pecah kabukak lan awuné bakal tumpah metu. Kabèh prakara iki kawujud miturut Sabdané Pangéran, nanging nalika Yérobéam krungu pangumumané nabi mau, dhèwèké dadi nepsu lan ngupaya tumindak marang nabi iku, nanging Allah tetep ngasta panguwasa.

Lan kelakon, nalika raja Yerobeam krungu pangandikane abdiné Allah, kang wus nguwuh nglawan mesbèh ing Betel, banjur panjenengané ngacungaké tangané saka ing mesbèh mau, pangandikané, “Tangkepana wong iku.” Nanging tangané kang diacungaké nglawan wong mau banjur dadi garing, nganti ora bisa ditarik bali marang awaké dhéwé. Mesbèh iku uga pecah, lan awu-awu tumuwah metu saka mesbèh, miturut pratandha kang wus kaparingaké déning abdiné Allah lumantar pangandikané Pangéran. 1 Raja-raja 13:4, 5.

Tandha mau enggal kalakon, lan tangané Yerobeam banjur katumpesan.

Sang ratu mangsuli lan ngandika marang abdi Allah iku, “Saiki nyuwunana sih-palimarmaning Pangeran Allahmu, lan ndedongaa kanggo aku, supaya tanganku bisa pulih maneh.” Banjur abdi Allah iku nyuwun marang Pangeran, lan tangané sang ratu mau dipulihaké maneh kaya mauné. Sang ratu banjur ngandika marang abdi Allah iku, “Mrenea menyang omahku bebarengan karo aku, sumegaha awakmu, lan aku bakal maringi ganjaran marang kowé.” Nanging abdi Allah iku ngandika marang sang ratu, “Sanadyan kowé maringi aku saparo saka omahmu, aku ora bakal lumebu bebarengan karo kowé, lan aku uga ora bakal mangan roti utawa ngombé banyu ana ing panggonan iki; awit mangkono dhawuh kang diparingaké marang aku lumantar pangandikaning Pangeran, mangkéné: Aja mangan roti, aja ngombé banyu, lan aja bali liwat dalan kang padha kaya dalan nalika kowé teka.” Mulané banjur lunga liwat dalan liya, lan ora bali liwat dalan kang wis diliwati nalika teka ing Betel. 1 Raja-raja 13:6–10.

Gusti Yesus tansah nggambarake pungkasaning sawijining prakara lumantar wiwitaning prakara iku, lan wiwitan karajan lor lan karajan kidul saka Israèl kuna sacara harfiah dipungkasi ana ing sajarah nalika loro teken digandheng dadi satunggal teken, kang makili bangsa Israèl rohani ing jaman modern.

Ing sajarah nalika kalih teken punika dipun-gandhengen, satunggaling prosès pangujian tigang tataran kapangandikakaké nalika wekdal pungkasan ing taun 1798. Kalih teken punika (karajan-karajan) sami dipun-kempalaken sadèrèngipun pamiyosipun Roh Suci wonten ing Pambengok Tengah Wengi. Nalika kuciwa kapisan ing mangsa semi taun 1844, para Protestan boten lulus saking prosès pangujian punika lan lajeng dados putri-putrinipun Katulik, mila ngulang pambiwitanipun satunggaling sistem ibadah palsu, kados ingkang sampun dipunlambangaken déning Yerobeam.

Réformasi Protestan iku sawijining pakaryan kang katindakaké déning Gusti Allah supaya ngirid pasamuwan ing ara-ara samun metu saka takhayul, tradhisi, lan adat pakulinan greja Roma. Wiwit jaman Martin Luther, saya akèh kayektèn kang kababar, kang nandhakaké bilih sundhal Tyre iku ora liya mung sawijining sistem pangibadah kapir kang katutupan déning pangakoning Kristen kang palsu. Iku wus dadi karsané Pangéran kanggo ngentas umat kagungané kang katindhès metu saka pepeteng, kaya déné Panjenengané wis nindakaké nalika umat kagungané dadi batur-tukon ing Mesir. Panjenengané ngluwaré wong-wong mau saka pambudakan Mesir supaya maringi angger-anggeré marang wong-wong mau. Panolaké wong-wong Protestan kanggo ngetutaké pepadhang kang saya tambah saka kawruh kang kabikak segelé ing taun 1798, ngalang-alangi wong-wong mau supaya ora bisa mangertèni angger-angger lan pakaryan papan suci Kristus kang sejati ing taun 1844.

Panampiké marang pekabaran bab jam pangadilan iku nduduhaké yèn wong-wong mau wus dadi putri-putriné gréja Roma, lan banjur padha ngedegaké sawijining sistem pangibadah palsu kang ing Kitab Suci diidentifikasi minangka nabi palsu (Protestanisme murtad). Para Millerit kang setya, sing lumebu menyang papan suci lumantar pracaya ing tanggal 22 Oktober 1844, nampani pepadhang malaékat katelu lan ngaturaké sawijining pamrayoga

marang sistem pangibadah palsu kang ngakoni awaké minangka Protestan, nanging tetep nyekeli tradhisi pokok paganisme, yaiku pangibadah marang srengéngé. Nabi saka Yehuda minangka pralambang Adventisme Millerit kang ngenali lan ngaturaké pekabaran malaékat katelu kang rawuh ing tanggal 22 Oktober 1844.

Nalika ngadhepi panyuwune Yerobeam supaya nabi mau teka menyang omahé lan nyegerake awaké, nabi iku ngandharaké pituduh-pituduh tartamtu kang wus diparingaké déning Pangéran marang dhèwèké. Prentah iku uga diparingaké marang Adventisme Millerit. Prentahé yaiku supaya aja bali liwat dalan kang padha dienggoni nalika teka, lan Adventisme Millerit wus metu saka denominasi-denominasi Protestan. Wong-wong mau wus kapisah saka kaum Protestan nalika kuciwa kapisan ing mangsa semi taun 1844, lan Yeremia maringi tuladha bab pituduh kang padha pasemoné, kang uga wus diparingaké marang nabi Yéhuda.

Pangandika Paduka kasumurupan déning kawula, sarta kawula nedha iku; lan pangandika Paduka dados kabingahan lan kasukaning manah kawula; awit kawula sinebut kanthi asma Paduka, dhuh Pangeran Yehuwah, Gusti Allahe sarwa dumadi. Kawula boten lenggah wonten ing pakempalanipun para panyendha, tuwin boten remen; kawula lenggah piyambakan marga saking asta Paduka; awit Paduka sampun ngisi kawula kanthi bebendu. Yagéne kasangsan kawula langgeng, lan tatu kawula boten saged waras, ingkang boten purun dipun warasakan? Punapa Paduka badhé dados kados tiyang ingkang goroh tumrap kawula, lan kados toya ingkang sirna? Mila mekaten pangandikanipun Pangeran, Menawi sira mratobat, Ingsun badhé ngirid sira malih, lan sira bakal jumeneng wonten ing ngarsaningsun; lan menawi sira misahaken ingkang aji saking ingkang asor, sira bakal dados cangkemingsun; wong-wong mau padha bali marang sira, nanging aja sira bali marang wong-wong mau. Lan Ingsun bakal ndadosaken sira tumrap bangsa punika kados tembok bêsi tembaga ingkang santosa; lan wong-wong mau bakal perang nglawan sira, nanging ora bakal menang nglawan sira; awit Ingsun nunggil karo sira kanggo nylametake sira lan ngluwari sira, pangandikanipun Pangeran. Lan Ingsun bakal ngluwari sira saking tanganing tiyang duraka, lan Ingsun bakal nebus sira saking tanganing tiyang ingkang nggegirisi. Yeremia 15:16–21.

Nalika pangeneping ramalan wektu bab Bilai kapindho dumadi, ing tanggal 11 Agustus 1840, malaékat kang rosa saka Wahyu sepuluh tumurun karo kitab cilik kang kabukak ana ing tangane, lan Yokanan dipangandikani supaya lunga njupuk kitab iku lan mangan iku. Yeremia nglambangaké wong-wong kang mangan kitab cilik iku ing titik sajarah mau, lan tembung-tembung iku legi kaya madu, awit iku minangka “kabungahan lan kasukaning” “atine.” Nanging amarga “astaning” Allah, Yeremia “kapenuhan” “kanthi nesu banget,” dhèwèké “kawalun” lan nandhang “lara kang tanpa pedhot.” Amarga “astaning” Allah, Yeremia ngandharaké yèn Allah wis dadi “kanggo” Yeremia “kaya wong goroh,” lan kaya “banyu kang gagal.” Pangéran wis nyarujuki “astane” ing sajroning sawijining kaluputan ing sawatara pratandha angka ing bagan 1843.

Yeremia nggambarake kuciwane pisanan para Millerit, nalika wahyu Habakuk katingal molor. Tumrap wong-wong sing diwakili déning Yeremia, pesen sing digambarake minangka “udan” katon kaya wus gagal. Nanging Habakuk wis ngandika, “amarga wahyu iku isih kanggo wektu kang wis katetepake, nanging ing wekasané bakal matur, lan ora goroh: sanadyan molor, tetepa ngenteni iku; amarga temenan bakal teka, iku ora bakal molor.” Yeremia wis ngira manawa Gusti Allah goroh, lan manawa pesen iku (udan) wis gagal, nanging satemene mung molor.

Banjur Gusti Allah paring dhawuh marang Yérémia, manawa: “yèn kowé bali, Aku bakal mbalèkaké kowé manèh, lan kowé bakal ngadeg ana ing ngarsaku; lan yèn kowé misahaké kang aji saka kang asor, kowé bakal dadi cangkem-Ku; wong-wong mau padha balia marang kowé, nanging aja kowé bali marang wong-wong mau.” Sawisé kuciwa iku, Yérémia, minangka pralambang umaté Allah sing kudu bali marang pangibadan marang Pangéran lan ngilangi rasa semplah sing tuwuh nalika katingal yèn pawarta iku wis gagal. Manawa Yérémia netepi sarat-sarat sing wus katetepaké, Gusti Allah bakal ngidini dhèwèké dadi juru wicara Panjenengané.

Sing luwih wigati tumrap panaliten kita ing wektu iki yaiku apa kang dipangandikakaké Gusti Allah marang Yeremia ngenani “pakumpulan para panyendha” kang “bungah-bungah” marga saka kuciwane. Panjenengané ngandika marang Yeremia yèn para panyendha mau bisa bali marang Yeremia, nanging dheweke ora kena bali marang wong-wong mau. Yeremia nggambarake wong-wong kang ngadeg nglawan para Protestan sing lagi wae milih bali menyang pangkoning Katolik lan dadi para putri Babel, para nabi palsu Baal lan Asytarot. Yeremia nggambarake nabi Yehuda kang ing titik kang padha ing garis kenabian wis nyalahaké sistem pangibadah palsu Jerobeam ing wiwitan karajan sisih lor, mangkono dadi pralambang ngenaning pambukaning sawijining sistem pangibadah palsu kang dadi gambar saka Katolik ing pungkasaning sajarah karajan sisih lor. Nabi mau ngandika marang Jerobeam, nalika Jerobeam ngaturake pambentukan pasanggrahan, yèn dheweke ora kena mangan, ngombe, utawa bali liwat dalan kang dienggo teka.

Sang Prabu banjur ngandika marang abdiné Allah, “Mrenea bali menyang omahku bebarengan karo aku, lan sumegerana awakmu, sarta aku bakal maringi ganjaran marang kowé.” Nanging abdiné Allah matur marang sang prabu, “Saupama panjenengan maringi kula satengahing griya panjenengan, kula ora bakal mlebet bebarengan karo panjenengan, uga kula ora bakal nedha roti utawa ngunjuk banyu ing panggonan punika; amarga mekaten dhawuhing Pangéran kang kaparingake marang kula lumantar pangandikané, mangkéné: Aja mangan roti, aja ngombé banyu, lan aja bali lumantar dalan kang padha karo dalan nalika kowé teka.” 1 Para Raja 13:7–9.

Ungkapan nabi Yudea iku selaras karo pakaryané para nabi palsu Baal lan Asytoret ing carita Élia. Mesthi waé, sajarah kaum Millerit uga minangka sajarah Élia, awit Miller iku Élia. Ing carita Élia, para nabi Baal lan Asytoret nindakake sawijining tari pangapusan, kang kababar minangka kabodhoan nalika geni tumurun saka Gusti Allah lan ngentekaké kurbané Élia, mangkono mau dadi pralambanging kawutahan Roh Suci ing Pambengok Tengah

Wengi sajroning sajarah Millerit. Panyandhingan ing sajarah iku nglambangaké panyandhingané Élia kapindho, yaiku Yohanes Pembaptis nalika tari pangapusan ditindakake déning putriné Herodias (Salome). Herodias dipralambang déning Izebel, lan Izebel iku pralambang gréja Katolik.

Ing taun 1844, gréja-gréja Protestan dadi Salome, putriné Herodias (Izebel). Ing tari panggodhan, Herod wus janji bakal maringi setengah saka karajané, lan panjenengané nindakaké mangkono ing dina ulang tauné; kanthi mangkono nggambaraké dina-dina wekasan nalika para ratu sepuluh, kang dilambangaké déning Ahab (raja saka sepuluh karajan lor), sarujuk masrahaké karajané marang kapausan (Izebel). Maringi “setengah saka karajanmu” iku pralambang saka sawijining konfederasi, lan nabi saka Yúdéa kanthi cetha ngabari Yerobeam yèn dhèwèké ora bakal tau mbangun pasekuthon karo raja murtad iku utawa nyengkuyung sistem pangibadah palsu.

Mangkono uga kang diandharake déning Pangéran marang Yérémia, nalika Panjenengané ngandika manawa “pasamuwan para panyenyamah” (Protestanisme murtad) bisa bali marang Yérémia, nanging Yérémia aja pisan-pisan bali marang wong-wong mau, utawa bali lumantar dalan kang wis dilakoni nalika teka. Nanging nabi saka Yéhuda mau nindakaké samubarang iku uga, awit panjenengané katipu déning nabi palsu lan goroh sadurungé bali menyang Yéhuda—sadurungé ngrampungaké pakaryan kang wis dipasrahaké marang panjenengané.

Ing Betel ana nabi tuwa manggon; lan para putrané teka lan nyiritakaké marang panjenengané sakehing pakaryan kang wus katindakaké déning abdiné Allah ing dina iku ana ing Betel; tembung-tembung kang wus diucapaké marang raja uga padha diaturaké marang bapakné. Banjur bapakné ngandika marang wong-wong mau: Panjenengané mlaku liwat dalan sing endi? Awit para putrané wus weruh dalan kang diliwati déning abdiné Allah, sing rawuh saka Yehuda. Panjenengané banjur ngandika marang para putrané: Pasangna kuldi kanggo aku. Wong-wong mau banjur masangi kuldi kanggo panjenengané; lan panjenengané nunggangi iku, banjur budhal ngoyak abdiné Allah, lan ketemu panjenengané lagi lenggah ana ing sangisoré wit wringin; banjur panjenengané ngandika marang panjenengané: Apa kowé iki abdiné Allah kang teka saka Yehuda? Panjenengané mangsuli: Inggih, kula. Banjur panjenengané ngandika marang panjenengané: Ayo mulih bareng karo aku, lan mangan roti. Nanging panjenengané mangsuli: Aku ora kena bali bebarengan karo kowé, utawa mèlu mlebu karo kowé; uga aku ora bakal mangan roti utawa ngombé banyu bebarengan karo kowé ana ing panggonan iki; awit marang aku wus kapratélakaké lumantar pangandikané Pangéran: Kowé aja mangan roti utawa ngombé banyu ana ing kono, lan aja mbalek manèh liwat dalan sing kokliwati nalika teka. Panjenengané banjur ngandika marang panjenengané: Aku uga nabi kaya kowé; lan ana malaékat ngandika marang aku lumantar pangandikané Pangéran, mangkéné: Balèkna dhèwèké bebarengan karo kowé menyang omahmu, supaya dhèwèké mangan roti lan ngombé banyu. Nanging panjenengané goroh marang panjenengané. Mulané panjenengané banjur bali bebarengan karo panjenengané, lan mangan roti ana ing omahé, sarta ngombé banyu.

Nalika wong loro mau padha lenggah ana ing méja, pangandikané Pangéran tumeka marang nabi kang wis mbalèkaké panjenengané mau; banjur panjenengané nguwuh marang abdiné Allah kang teka saka Yehuda, mangkéné: Pangéran ngandika mengkéné, Amarga kowé wus mbangkang marang pangandikané Pangéran, lan ora netepi dhawuh kang dipréntahaké déning Pangéran Allahmu marang kowé, nanging malah bali, lan mangan roti sarta ngombé banyu ana ing panggonan kang déning Pangéran wus dipangandikakaké marang kowé: Aja mangan roti lan aja ngombé banyu; mula layonmu ora bakal tekan kuburané para leluhurmu.

Sawisé wong iku mangan roti lan ngombé, nabi tuwa mau banjur ngladèni kuldi kanggo nabi kang wus digawa bali iku. Bareng wis budhal, ana singa nemoni dheweke ana ing dalan lan matèni dheweke; layoné kapegat ana ing dalan, lan kuldiné ngadeg ana ing sandhingé, déné singa uga ngadeg ana ing sandhingé layon mau. Lah ana wong-wong kang liwat, banjur weruh layon kapegat ana ing dalan lan singa ngadeg ana ing sandhingé layon mau; wong-wong mau banjur teka lan nyritakaké iku ana ing kutha panggonané nabi tuwa mau manggon. Bareng nabi kang wis nggawa dheweke bali saka dalan krungu bab iku, banjur ngandika, “Iku abdiné Allah, kang mbangkang marang pangandikané Pangéran; mulané Pangéran masrahaké dheweke marang singa, kang wis nyuwek dheweke lan matèni dheweke, miturut pangandikané Pangéran, kang wus kapangandikakaké marang dheweke.” Nabi mau banjur ngandika marang anak-anaké, “Ngogna kuldi kanggo aku.” Anak-anaké banjur ngogèkaké. Banjur tindak lan nemu layoné kapegat ana ing dalan, lan kuldi sarta singa padha ngadeg ana ing sandhingé layon mau; singa iku ora mangan layon mau, lan uga ora nyuwek kuldiné. Nabi mau banjur ngangkat layoné abdiné Allah, ditumpangaké ing kuldi, banjur digawa bali; lan nabi tuwa mau teka ing kutha kanggo nangisi lan ngubur dheweke. Layoné banjur disarèkaké ana ing pasarané dhéwé; lan wong-wong padha nangisi dheweke karo matur, “Adhuh, sadulurku!” Sawisé dheweke ngubur wong mau, banjur ngandika marang anak-anaké, “Manawa aku wis mati, kuburna aku ana ing pasareyan panggonané abdiné Allah dikubur; lebokna balung-balungku ana ing sandhingé balung-balungé; awit pangandika kang diprasajakaké kanthi pangandikané Pangéran nglawan misbyah ing Bètèl, lan nglawan kabèh omah-omah panggonan-panggonan suci ing kutha-kutha Samaria, mesthi temen kelakon.” 1 Para Raja 13:11–32.

Kita badhé nerusaké panaliten punika ing artikel salajengipun.

“Nalika kakuwasaning Allah maringi paseksi bab apa kang dadi kayekten, kayekten iku kudu tetep ngadeg ing salawas-lawase minangka kayekten. Ora kena diwenahi papan marang sangkan-paran sawise kuwi kang nalisir pepadhang sing wis diparingake dening Allah. Bakal ana wong-wong kang jumeneng karo tafsiran Kitab Suci sing tumrap dheweke iku kayekten, nanging satemene iku dudu kayekten. Kayekten kanggo jaman iki wis diparingake dening Allah marang kita minangka dhasar tumrap pracaya kita. Panjenengane piyambak wis mulang marang kita apa kang dadi kayekten. Ana siji kang bakal jumeneng, banjur isih ana maneh liyane, nggawa pepadhang anyar, kang nalisir pepadhang sing wis diparingake dening Allah ana ing sangisoré bukti pakaryaning Roh Suci Panjenengane. Isih ana sawatara wong kang urip, yaiku wong-wong sing wis

ngliwati pengalaman sing dipikolehi nalika netepake kayekten iki. Kanthi sih-rahmat, Allah isih ngreksa uripe supaya mbaleni, lan mbaleni manèh nganti tekan pungkasaning uripe, pengalaman sing wis dilakoni déning dheweke, kaya déné Yokanan rasul ngantos tekan pungkasaning uripe. Lan para pamawa panji kang wis gugur ing pati kudu tetep ngandika lumantar dicithak manèh tulisan-tulisane. Aku diparingi piwulang manawa mangkono swarané kudu dirungu. Wong-wong mau kudu nekseni bab apa kang dadi kayekten kanggo jaman iki.”

“Kita ora kena nampani tembung-tembung saka wong-wong kang teka nggawa pesen sing mbantah pokok-pokok mligi saka pracaya kita. Wong-wong mau nglumpukake tumpukan Kitab Suci, lan numpukaké iku minangka bukti ing saubengé teori-teori sing padha negesaké. Bab iki wis bola-bali katindakaké sajroning sèket taun kepungkur. Lan sanadyan Kitab Suci iku pangandikané Allah, sarta pantes diajèni, panganggoné, manawa panganggoné kaya mangkono nggesèr siji cagak saka dhasar kang wis dipathok lan disantosakaké déning Allah sajroning sèket taun iki, iku sawijining kaluputan gedhé. Wong sing nglakokaké panganggoné kaya mangkono ora mangertèni pepadang mujijat saka Roh Suci kang maringi kakuwatan lan daya marang pesen-pesen biyèn kang wis teka marang umaté Allah.”

“Bukti-bukti Elder G boten saged dipunpitados. Manawi dipuntampi, punika badhé ngrusak imanipun umat Allah dhateng kayektèn ingkang sampun ndadosaken kita kados sapunika.

“Kita kudu mantep ing prakara iki; awit pokok-pokok kang diupaya déning panjenengané kanggo dibuktèkaké lumantar Kitab Suci iku ora bener. Iku ora mbuktèkaké manawa pengalaman umat Allah ing jaman kapungkur iku sawijining kasalahan. Kita nduwèni kayektèn; kita dipimpin déning para malaékaté Allah. Ana ing sangisoré tuntunan Roh Suci, pawartos bab prakara pasamuwan suci iku diparingaké. Iku luwih prayoga tumrap saben wong supaya meneng waé ngenani ciri-ciri pracaya kita kang ing kono wong-wong mau ora melu tumindak apa-apa. Allah ora tau mbantah Sarirané piyambak. Bukti-bukti Kitab Suci salah ditrapaké manawa dipaksa supaya menahi paseksi marang prakara kang ora bener. Wong siji lan sijiné manèh bakal jumeneng lan nggawa apa kang dianggep pepadhang gedhé, sarta nglairaké panegesané. Nanging kita tetep jejeg ing tenger-tenger lawas. [1 Yokanan 1:1–10 quoted.]

“Dakwulang marang aku supaya ngandika bilih tembung-tembung punika saged kita anggo kanthi trep tumrap wekdal punika, awit sampun dumugi wekdalipun manawi dosa kedah sinebat kanthi asmanipun ingkang leres. Karya kita kasandhet dening tiyang-tiyang ingkang dereng kabucal manahipun, ingkang ngupadi kamulyanipun piyambak. Padha kepengin kaanggep dados para panggagas teori-teori enggal, ingkang dipunatur kanthi pratelan bilih punika kayekten. Nanging manawi teori-teori punika dipuntampi, punika badhe ndadosaken panyelaki dhateng kayekten ingkang sajroning sèket taun kapengker Gusti Allah sampun maringi dhateng umatipun, sarta netepaken punika lumantar pratandhaing Roh Suci.” Selected Messages, buku 1, 161.